

Vad betyder bibliotekslagen och de internationella manifesten för gymnasiebiblioteken?

**Jenny Nilsson,
samhälls- och utvecklingssekreterare**

**Allas gymnasiebibliotek?
Stockholm, 28 november 2014**

Svensk
biblioteksförning

Artikel 19

Var och en har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att utan ingripande hysa åsikter samt söka, ta emot och sprida information och idéer med hjälp av alla uttrycksmedel och oberoende av gränser.

*Förenta nationernas allmänna
förklaring om de mänskliga
rättigheterna (1948)*

De internationella manifesten

[IFLA/Unescos folkbiblioteksmanifest 1949](#)

Glasgowförklaringen om bibliotek, informationstjänster och intellektuell frihet

[IFLA:s manifest om bibliotekstjänster för personer med läsnedsättning](#)

[IFLA:s/Unescos manifest om mångkulturella bibliotek](#)

IFLA:s manifest om öppenhet, god styrning och korruptionsfrihet

IFLA:s internetmanifest

Alexandriamanifestet om biblioteken och informationssamhället i praktiken

IFLA:s etiska regler för bibliotekarier och andra informationsspecialister

[IFLA:s/Unescos skolbiblioteksmanifest](#)

IFLA:s/Unescos manifest om digitala bibliotek

IFLA:s manifest om biblioteksstatistik

IFLA:s förklaring om bibliotek och intellektuell frihet

Svensk
biblioteksörening

”Skolbiblioteksmanifestet” (1999)

- ”Skolbiblioteket är till för alla/.../ Speciellt anpassade tjänster och material ska erbjudas de personer som inte kan utnyttja det ordinarie utbudet.”

”Mångkulturmanifestet” (2009)

- ”Kulturell och språklig mångfald är mänsklighetens gemensamma arv och något som ska vårdas och bevaras till gagn för oss alla.”
- ”I fråga om /.../ språklig mångfald ska bibliotek:
/.../tillhandahålla information och på de språk och i de skriftformer som erfordras”

”Manifestet om läsnersättning” (2012)

- Bygger på konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- ”Personer med läsnersättning ska få tillgång på lika villkor till böcker, kunskap och information vid den tidpunkt de själva väljer samt till samma kostnad och med samma kvalitet som alla andra.”

Bibliotekslag (2013:801)

Gäller från 1 januari 2014

Svensk
biblioteksörening

Ändamål

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Prioriterade grupper

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Skolbibliotek

10 § Enligt 2 kap. 36 § skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Regional biblioteksverksamhet

11 § Varje landsting och de kommuner som inte ingår i ett landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.

Samverkan

14 § I syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka.

15 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska avgiftsfritt ställa litteratur ur de egna samlingarna till varandras förfogande. Skyldigheten att avgiftsfritt ställa litteratur till förfogande gäller inte för folk- eller skolbibliotek.

16 § Bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar hindrar inte att folk- eller skolbibliotek avgiftsfritt ställer litteratur till förfogande för ett bibliotek i det allmänna biblioteksväsendet som är beläget utanför kommungränsen.

Biblioteksplaner

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Uppföljning

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet.

Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014, då bibliotekslagen (1996:1596) ska upphöra att gälla.

Skollag (2010:800)

Lokaler och utrustning och tillgång till skolbibliotek/.../

36 § Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, **gymnasieskolan och gymnasiesärskolan** ska ha tillgång till skolbibliotek.

Upphovsrättslagen § 17

Språklagen § 14

Svensk
biblioteksförning

Bli medlem!

En stark röst för
biblioteken!

Expertnätverket för
skolbibliotek

Avgiftsfria nätverksträffar

Kontakt nät

Regionalförening

